

2.10.2008

Dnro 617/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Ulla-Maija Lindström

AJONEUVOVERON PERINTÄ

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 16.2.2007 oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Ajoneuvohallintokeskuksen menettelyä ajoneuvoveron perinnässä. Kantelijan mukaan ajoneuvoveron eräpäivä oli ollut 18.2.2004 ja ulosottokehotuksen eräpäivä oli 26.2.2007. Ajoneuvo oli romutettu 12.8.2004 eikä sitä ollut katsastettu. Kantelija totesi, että ajoneuvovero oli kaiketi jäänyt maksamatta. Hän ihmetteli kuitenkin veron perintään kulunutta pitkää aikaa, kun tältä ajalta perittiin vielä korkoa.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Ajoneuvohallintokeskuksen selvitys.

Ajneuvohallintokeskuksen selvityksen mukaan se lähetti 2.1.2004 kantelijalle ajoneuvosta ajoneuvoverolipun. Verolipun eräpäivä oli 18.2.2004. Kun veroa ei maksettu eräpäivänä, Ajoneuvohallintokeskus lähetti kantelijalle maksumuistutuksen 23.4.2004. Hänelle lähetettiin 10.7.2004 seuraavan verokauden verolippu, jossa oli mainittu edellisen veron erääntymisestä ja tämä johdosta aiheutuneesta käyttökiellosta. Koska veroa ei maksettu eräpäivään mennessä, erääntynyt vero lähetettiin automaattisesti perittäväksi ulosottoin 12.1.2007. Ajoneuvohallintokeskuksen mukaan kantelijan tapauksessa veron siirtyminen ulosottoperintään oli kestänyt poikkeuksellisen kauan johtuen ajoneuvoverojärjestelmän ulosotto-osan valmistumisen viivästymisestä.

Ajneuvoverojärjestelmän ulosotto-osan valmistuminen kesti, koska sitä ei saatu ulosottojärjestelmien viivästymisen vuoksi samaan aikatauluun vuoden 2004 ajoneuvoverouudistuksen kanssa. Tämän lisäksi myös ulosottajan järjestelmät uudistuivat vuonna 2004. Vuonna 2004 ja sen jälkeen maksuunpantujen verojen osalta ulosottoperintään siirtyminen oli ollut vuoden 2006 loppuun saakka manuaalista johtuen ulosottojärjestelmien viivästymisestä sekä ulosottajan että Ajoneuvohallintokeskuksen osalta. Automaattinen ulosottoperintä oli saatu nyttemmin toimimaan normaalisti. Vuoden 2004 ja puolet vuoden 2005 erääntyneistä veroista oli lähetetty ulosottoperintään vuoden 2007 helmikuun loppuun mennessä. Vuoden 2006 ja loppuosa vuoden 2005 erääntyneistä ajoneuvoveroista oli lähetetty ulosottoperintään huhtikuun loppuun 2007 mennessä. Ajoneuvoveron ulosottoperintä oli vuoden 2007 kesällä ajan tasalla eli ajoneuvovero lähetetään perittäväksi 90 päivän kuluttua eräpäivästä.

Edelleen Ajoneuvohallintokeskuksen selvityksen mukaan kantelijan tapauksessa maksumuistutus lähetettiin poikkeuksellisesti vasta noin 90 päivän kuluttua johtuen ajoneuvoverotuksen uudistuksesta ja siirtymäajasta. Vuoden 2004 kesästä lähtien ajoneuvoveron maksumuistutus lähetettiin 42 päivän kulutta eräpäivästä. Ajoneuvohallintokeskus oli 7.11.2006 muuttanut käytäntöään niin, että maksu-

muistutus eräänytyneestä verosta lähetetään 21 päivän kuluttua eräpäivästä. Kantelijan tapauksessa maksumuistutuksen lähettämisaikajankohdalla ei ollut mitään ilmeisimmin vaikutusta veron maksamiseen tai maksamatta jättämiseen. Tieto eräänytyneestä verosta ja käyttökiellosta näkyi myös verovelvollisen seuraavalla verolipulla. Näin ollen, jos verovelvollinen unohtaisi maksaa veron ajoneuvosta tulleen maksumuistutuksen perusteella, muistutetaan eräänytyneestä verosta seuraavilla verolipuilla sekä ajoneuvon määräaikaiskatsastuksessa. Ajoneuvoveron ulosottoperintä on siis harvoin verovelvolliselle yllätys ja verovelvollisella on useita mahdollisuuksia maksaa vero. Edellä esitetyillä perusteilla Ajoneuvohallintokeskus katsoi, ettei sen toiminnassa ollut moitittavaa käsiteltävänä olevassa asiassa.

3

RATKAISU

3.1

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Ajoneuvoverolain 2 §:ssä säädetään muiden lakien soveltamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvoveron kanton sovelletaan soveltuvin osin, mitä veronkanto-laissa (611/1978) tai sen nojalla säädetään, samoin kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) sekä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Lain 23 §:ssä säädetään veron eräpäivistä. Pykälän 1 momentin mukaan veron eräpäivä on 42 päivän kuluttua verokauden alkamisesta tai verotuspäätöksen tekemisestä sen mukaan, kumpi niistä on myöhäisempi ajankohta.

Lain 24 §:ssä säädetään ajoneuvoveron suorittamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan vero on maksettava rahalaitokseen tai maksuja vastaanottavaan toimipisteeseen sen mukaan kuin veronkanto-laissa tai sen nojalla säädetään. Veron maksun yhteydessä on ilmoitettava verolipun viitenumero. Pykälän 2 momentin mukaan, jos ajoneuvoveroa ei makseta 23 §:ssä säädetyssä määräajassa, verovelvolliselta peritään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) säädettyjen perusteiden mukaan laskettava viivekorko.

Veronkantolain 1 §:n 2 momentin mukaan tämän lain säännöksiä sovelletaan myös muiden verojen ja maksujen kannossa, joista niin erikseen säädetään.

Veronkantolain 7 luvussa säädetään verojen perinnästä. Lain 34 §:ssä säädetään perintäkeinoista. Pykälän 1 momentin mukaan veronkantoviranomaisen on lähetettävä verojäämä ulosottoin perittäväksi. Ulosottoon sovelletaan tällöin, mitä verojen perimisestä ulosottoin säädetään. Pykälän 2 momentin mukaan verojäämästä voidaan ennen ulosottoon lähettämistä ja ulosottoasian vireillöön päätyttyä lähettää vero- tai maksuvelvolliselle maksumuistutus. Pykälän 3 momentin mukaan ulosottoon lähettämisen sijasta tai sen ohella veronkantoviranomainen voi ryhtyä 35 §:ssä tarkoitettuihin erikoisperintätoimiin tilanteissa, joissa maksamatta jätetyn määrän kertyminen ei edellytä ulosottoa

tai jotka muutoin edellyttävät erityistoimenpiteitä.

Viivekorosta ja jäämämaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan, jos valtiolle, kunnalle, seurakunnalle ja kansaneläkelaitokselle suoritettavan veronkantolain (611/78) 1 §:ssä tarkoitetun veron määräaikana maksaminen laiminlyödään, lasketaan verolle veronlisäystä tai viivekorkoa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Tätä lakia sovelletaan myös muuhun valtiolle ja kunnalle suoritettavaan veroon ja veroon rinnastettavaan suoritukseen. Pykälän 2 momentin mukaan tätä lakia sovelletaan, jollei veronmaksun laiminlyönnin tai viivästymisen seuraamuksista muussa laissa säädetä toisin.

Lain 4 §:ssä säädetään viivekorosta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksamattomalle verolle lasketaan viivekorko, joka on määrältään kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisätynä seitsemällä prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.

3.2

Arviointi

Ajoneuvohallintokeskus lähetti 2.1.2004 kantelijalle ajoneuvosta ajalta 1.1.–4.7.2004 ajoneuvoverolipun, jonka mukaan maksuunpantava vero oli 48,36 euroa. Verolipun eräpäivä oli 18.2.2004. Kun veroa ei maksettu eräpäivänä, Ajoneuvohallintokeskus lähetti kantelijalle maksumuistutuksen 23.4.2004. Hänelle lähetettiin 10.7.2004 seuraavan verokauden verolippu, jossa oli mainittu edellisen veron erääntymisestä ja tämän johdosta aiheutuneesta käyttökiellosta. Koska veroa ei maksettu eräpäivään mennessä, erääntynyt vero lähetettiin automaattisesti perittäväksi ulosottoin 12.1.2007. Kantelija suoritti 20.2.2007 ajoneuvoveron yhteensä 62,20 euroa.

Veronkantolain mukaan veronkantoviranomaisen on lähetettävä verojäämä ulosottoin perittäväksi. Veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain mukaan maksuunpannulle maksettavaksi erääntyneelle maksamattomalle verolle lasketaan viivekorko, joka on määrältään kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisätynä seitsemällä prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa. Tämä viitekorko on ollut ajalla 1.1.2004–31.12.2006 kolme prosenttia ja ajalla 1.1.–30.6.2007 neljä prosenttia.

Ajoneuvohallintokeskuksen selvityksen mukaan syynä ulosottoperinnän viivästymiseen on ollut ajoneuvoverojärjestelmän ulosotto-osan valmistumisen viivästymisen. Tämän lisäksi ulosoton uusi tietojärjestelmä viivästyi. Vuoden 2004 ja sen jälkeen maksuunpantujen verojen ulosottoperintään siirtäminen on ollut manuaalista vuoden 2006 loppuun saakka. Automaattinen ulosottoperintä oli vuoden 2007 kesällä saatu toimimaan normaalisti. Vuoden 2004 ajoneuvoverot saatiin lähetettyä ulosottoperintään vuoden 2007 loppuun mennessä. Tällä hetkellä ajoneuvoverot lähetetään ulosottoperintään 90 päivän kuluttua eräpäivästä.

Ajoneuvoverolain mukaan, jollei veroa tai sen erääntynyttä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä. Tämä ajoneuvon käyttökielto seuraa siinäkin tapauksessa, että ajoneuvon omistus tai hallinta on siirretty muulle kuin verovelvolliselle. Olen 23.11.2006 antamissani päätöksissä (dnrot 1515/4704, 220074704, 2710/4/07 ja 3076/4/04) arvioinut ajoneuvon käyttökieltoa erityisesti tilanteissa, joissa uusi omistaja ei ollut tiennyt edellisen omistajan, verovelvollisen, veron maksun laiminlyönnistä ja siitä seuraavasta ajoneuvonsa käyttökiellosta.

Totesin päätöksessäni muun ohella, että käsiteltävänäni olleet tapaukset osoittivat, että ajoneuvoveron suorittamatta jääminen voi johtua monista muistakin syistä kuin veron maksun tahallisesta laiminlyönnistä. Mielestäni hyvän hallinnon perusteet edellyttivät, että veron maksun laiminlyönnistä ja siitä

johtuvasta käyttökiellosta ilmoitetaan heti myös verovelvolliselle, jotta hänellä on mahdollisuus selvittää ja korjata asia. Lisäksi katsoin, että Ajoneuvohallintokeskuksen tulisi ryhtyä perimään veroa mahdollisimman pikaisesti ulosottoiteitse, jotta vero tulisi siitä vastuussa olevan verovelvollisen maksettavaksi.

Saadun selvityksen mukaan vuoden 2004 erääntyneet verot on lähetetty ulosottoperintään vasta miltei kolmen vuoden kuluttua niiden eräpäivistä ja vuoden 2005 alun erääntyneet verot lähetettiin ulosottoon kahden ja puolen vuoden kuluttua niiden eräpäivistä. Vasta vuoden 2007 kesällä ajoneuvoverotuksen ulosottoperintä saatiin ajantasalle, kun ajoneuvovero lähetetään perittäväksi ulosottoimien 90 päivän kulutta eräpäivästä. Syynä viivytykselle oli Ajoneuvohallintokeskuksen mukaan ulosottojärjestelmien valmistumisen viivästyminen.

Hallintolain mukaan hallintoasia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Käsitykseni mukaan Ajoneuvohallintokeskus ei ole esittänyt hyväksyttäviä perusteita sille, miksi erääntyneitä ajoneuvoveroja ulosottojärjestelmien viivästyessä ei käsitelty manuaalisesti ilman aiheetonta viivästyä. Verovelvolliset ovat joutuneet maksamaan näille erääntyneille veroille viivästyskoroa ja lisäksi ajoneuvot ovat olleet käyttökiellossa.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esitetyn käsitykseni Ajoneuvohallintokeskuksen tietoon lähettämällä sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.